

Testimoni 2:

Miser Muhammad Ryan - Zidani (71)

Any de naixement: 1938

Lloc de naixement: Aldamon

Residència actual: Tamra

Entrevistadors: Rana Idris i Rana Awad

Agost 2009

— — — — —

"... No tinc cap fotografia antiga. No hi havia fotògrafs al poble. Hi havia dues botigues de queviures i una carnisseria a cada Aldamon. Hi havia una botiga de queviures d'Elsheikh Mastfa, una carn de Kamel Elshaban. i una altra botiga de queviures de Muhammad Ibrahim Ayashi. Recordo la ubicació de casa nostra. Si s'hagués quedat, l'hauria reconegut. També sé que la casa del meu avi era prop de la casa d'Abu Adib, prop de la font del costat nord.

Ens descriu la teva família?

El meu pare era fill únic i tenia set germanes. Vaig tenir set ties, cinc germans i dues germanes. I la Fika és la meva germana gran. El meu pare i la meva mare eren pagesos. vivia només de l'agricultura. Abans cultivàvem blat, ordi i tot.

Com és la teva casa?

dos arcs. El sostre és de fang. Cada any renovàriem la capa de fang. La meitat de la casa era la residència de la família, i l'altra meitat era per al cavall. La resta d'animals estaven al pati. A l'estiu els deixaríem fora.

Com eren les relacions entre la gent?

Millor del que hi ha avui. La mare anava a recollir sabres i nosaltres anàvem amb ella. La gent s'estimava. Avui la gent està ocupada amb la televisió, l'ordinador i Internet. La gent es va allunyar l'una de l'altra. Avui la gent vol anar a l'escola. La gent busca diners.

Quines famílies vivien a Aldamon?

Ayashi, Ziadna, Buqaia, Luabna, Othman. Aquestes són les grans famílies. Els cristians eren de 4 a 5 famílies, la família d'Abu Adib que tenia un molí fariner, la família d'Abu Yaqub, Abu Abud i la família Alhaik.

Qui era el makhtar del poble?

Era un mahtar de la família Alziadna, és de Stepa Alhassin Zidani. El mukhtar de la família al-Baqaiya és Saleh Abd Allah Ahmed. Quan la policia arribava al poble i preguntava pel mukhtar, els enviava a un d'ells. No importa qui. El makhtar els servia menjar i donava aigua als seus cavalls. Al poble hi havia altres persones importants, com la família Abdullah Alhamad que tenia un gran ramat. També el difunt Muhammad Mahoush i el seu fill.

Quins barris hi havia a Aldamon?

Les famílies vivien unes al costat de les altres, i cada família es concentrava en un lloc determinat. Per exemple, aquest és el barri d'Alziadna i aquí el barri d'Albakaya.

Quines institucions tenies?

Hi havia una mesquita al barri d'Albakaya. Al barri de llevant hi havia una església prop de les cases cristianes. També hi havia dues escoles: una a ponent del poble prop del pi al final del camí, hi havia una altra escola prop del cementiri. Entre les dues escoles hi havia un carrer asfaltat perquè a l'hivern els nens s'embruten pel fang.

Hi havia fonts d'aigua al poble?

Estava aterrit Tota la gent dels pobles dels voltants venia a buscar aigua d'Aldamun després que s'assequés l'aigua. Hi havia un lloc per a les dones per omplir aigua, hi havia un lloc per als animals i per regar la terra. Quan l'animal deixava de girar, era senyal que l'aigua s'havia acabat.

Quins pobles hi havia prop d'Aldamun?

Elroys, Kabul, Sha'ev, Alberu i Tamra. Després que els jueus van ocupar Alvara, ens van bombardejar des d'Alvara.

Com va ser la relació entre tu i els pobles veïns?

bones relacions. Aldamon no necessitava res fora del poble. Hi ha de tot. La terra d'Aldamun és àmplia i fèrtil.

Quin mitjà de transport teníeu?

Principalment bestiar, cavalls, vaques, i també un autobús. Hi hauria un autobús que vindria a Aldamun i tots els veïns dels pobles propers vindrien a Aldamun per pujar a l'autobús. Els pelegrins [a la Meca] es desplaçaven amb autobús fins al mar, des d'allà continuarien per mar. Els trigarien un mes a arribar.

On compraríeu queviures?

Acre era la gran ciutat on solia comprar i vendre. Però llavors la gent no va gastar gaire. Tothom tenia una o dues robes i unes sandàlies. Els posàvem i els tancaríem tot l'any. Reparàvem la roba i les sabates esquinçades a Akka i les tornàvem a portar. Arreglaria les sandàlies dels meus fills a Akka.

Com van ser les cerimònies del casament?

Els casaments, estimat... recordo tots els casaments. Dos de la família Alziadana van portar llums Lux i van col·locar cada làmpada en un barril. Aquest va ser el darrer casament. També prepararien torxes per acompanyar la núvia. Acompanyaven el nuvi cantant "Zepa" i després portaven la núvia. Després prepararien el dinar. El menjar era arròs amb carn i blanc agre. El casament duraria un o dos dies.

Què feies les vacances?

Durant les vacances col·locaven gronxadors entre les oliveres. Tot el dia els nens hi juguen. Les vacances anteriors eren millors i més boniques.

Com eren les relacions entre musulmans i cristians?

No hi havia diferència entre ells i nosaltres, érem amics. Els que tenien amics cristians participaven en les celebracions de Pasqua.

Com et van tractar els britànics?

Pel poc que recordo, eren violents. Recollien la gent a l'era sota el sol sense aigua ni menjar.

I com eren les relacions amb els jueus?

No hi va haver visites ni res especial amb ells. Els pagesos de les nostres terres es podrien comptar d'una banda. No hi havia relacions. Després de marxar d'Aldamun vam pensar que trigaria una setmana i tornariem. La posició d'Aldamon era alta. Vam pensar que per això els jueus van veure el poble i el van ocupar. Per això vam decidir anar a Kfar Sha'ab. Vam pensar que els jueus no veurien Sha'ab perquè es troba en un lloc no exposat.

Quan es va adonar el poble que els jueus van conquerir Aldamun? Vam anar a Majed Alkhrom, des de dalt de la muntanya vam mirar i vam veure com els jueus destruïen les nostres cases i collien el blat que vam sembrar i créixer. El meu pare ens va dir que anéssim a Shab. Vam prendre una mica de menjar perquè pensàvem que tornariem ràpidament. Una setmana, no més. Vam estar tres dies a Shaev amb la tia de la meva mare. Quan van bombardejar Sha'ev vam fugir a un oliver prop de Majed Alkhrom. Vam estar-hi un mes, dos mesos, tres mesos. No hi havia cases on entrar. La gent estava entre les oliveres com formigues. Cada família sota una olivera, asseguda durant el dia i dormint a la nit. Després vam entrar a casa de la meva tieta (per part del meu pare) a Majed Alkhrom. No tenia una gran família. Així que nosaltres i tres famílies més vam viure amb ells. Vam dormir un al costat de l'altre durant un any. Després que van capturar Majed Alkhrom i es va obrir la carretera, vam carregar les nostres pertinences al cavall i vam arribar a Tamra. Vam venir a casa del meu oncle Radi. Vam construir barraques i vam quedar-nos a Tamra.

Ara saps on era casa teva a Aldamun? És aquí.